

Memo

Aan Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
CC -
Van SURF
Datum 11 mei 2023
Kenmerk Geen kenmerk
Betreft Conculatie Frequentieverveiling 3,5 GHz 2023

Nieuwe ontwikkelingen, zoals de introductie van nieuwe draadloze toepassingen en diensten en de vraag naar hogere datasnelheden en toenemende datavolumes, vereisen een verruiming van het spectrum t.b.v. mobiele communicatie. We ondersteunen daarom het voorgenomen beleid t.a.v. de uitgifte van de 3,5 Ghz-frequentieband voor mobiele communicatie. Er is 300MHz aaneengesloten spectrum gereserveerd voor publieke landelijke mobiele netwerken en 2x50MHz gereserveerd voor lokale private netwerken. Omdat wij ons zorgen maken over de beschikbaarheid van deze frequenties op de langere termijn voor onze doelgroep (onderwijs en onderzoek in Nederland) vragen we het ministerie aandacht voor twee zaken. Het gaat om de toegankelijkheid van de 2x50 MHz en verhuur van spectrum dat via de veiling is toegewezen.

1. Toegankelijkheid van de 2x50 MHz

a. De caperegeling die het ministerie heeft ingevoerd (te weten de maximale hoeveelheid frequentieruimte die een aanbieder kan gebruiken) geeft onvoldoende handvatten om de 2x50 MHz in te zetten voor het doel dat het Ministerie voor ogen heeft. Om tegemoet te komen aan de economische, maatschappelijke en culturele belangen die met frequentiegebruik zijn gemoeid, pleit SURF ervoor dat het verkrijgen van spectrum binnen de 2x50 MHz wordt uitgesloten voor partijen die reeds frequenties voor mobiele communicatie hebben toegewezen gekregen via een veiling.

b. Inpandig hergebruik

De 3,5Ghz band wordt straks op dezelfde manier ingezet als de huidige frequenties voor mobiele communicatie waardoor slechts een zwak signaal binnen gebouwen zal worden ontvangen. Andersom geldt ook: een signaal dat binnen wordt uitgezonden zal nauwelijks interfereren met signalen van antennes die buiten staan opgesteld. SURF pleit er daarom voor dat het ministerie voorwaarden opstelt waaronder de frequenties in de banden 3400-3450 Mhz en 3750-3800 MHz gebruikt mogen worden voor inpandig (her)gebruik. Diverse rapporten van o.a. CEPT¹ tonen dat hergebruik van inpandige netwerken technisch mogelijk is omdat er o.a. geen synchronisatie nodig is.

De staatscourant van 30 april 2021 meldt dat het ministerie van EZK onderzoekt of medegebruik een mogelijkheid is op de 2x50 MHz van de 3.5GHz band die buiten de veiling vallen. Het is onduidelijk wat dit onderzoek heeft opgeleverd en waarom de resultaten niet hebben geleid tot voorwaarden voor inpandig hergebruik.

c. Perceelgebonden netten

¹ Bijvoorbeeld ECC Report 296 : <https://docdb.cept.org/download/1381>

Frequenties worden momenteel toegewezen aan de rechtspersoon van een onderneming. Het is onduidelijk of na 31 augustus 2026 de frequentiebanden 3400 MHz – 3450 MHz en 3750 MHz – 3800 MHz kunnen worden ingezet voor perceelgebonden netwerken waar de dekking overlapt of door ondernemingen gezamenlijk kan worden aangevraagd. In Nederland hebben veel onderwijs- en onderzoeksinstellingen zich gegroepeerd op een campus waardoor het voor die partijen wenselijk is om perceelgebonden netwerken te creëren met overlappende dekking.

2. Verhuur van spectrum dat via een veiling is toegewezen

De huidige Telecommunicatiewet beperkt de mogelijkheid om gelicenseerd spectrum te kunnen (ver)huren. De Frequentieveiling 3,5 GHz 2023 meldt niet vanuit welk doel de herziening van verhuur voortkomt. Hierdoor kan er (in de toekomst) onvoldoende worden geredeneerd over de geest van de wet en is er onvoldoende aandacht is voor mogelijk negatieve gevolgen. SURF ziet op voorhand twee negatieve gevolgen:

a. Er wordt niet voorkomen dat verhuur leidt tot commercieel gewin. De regels die het ministerie heeft opgesteld om mee te mogen doen aan de veiling van frequenties voor mobiele communicatie zorgen ervoor dat veilingen in de praktijk uitsluitend toegankelijk zijn voor KPN, T-Mobile en Vodafone waardoor de mogelijkheden voor commercieel gewin van het verhuren van spectrum zich beperkt tot die partijen. In de leidraad van de ACM staat zonder enige uitleg/onderbouwing dat zij het verhuren van spectrum door MNO's aan de aanbieders van private netwerken niet als mededingingsbeperkend beschouwt². Omdat de grondslag van de herziening van (ver)huur van spectrum ontbreekt, kan niet onpartijdig worden vastgesteld of dit terecht is.

b. Partijen die spectrum verwerven kunnen voorwaarden stellen aan het verhuren van spectrum. Dit kan ertoe leiden dat in de praktijk alleen grote (of commercieel krachtige) partijen hiervoor in aanmerking komen.

We raden het ministerie aan om de grondslag van de herziening van de (ver)huur van spectrum te vermelden en een goed beeld te vormen van de mogelijke negatieve gevolgen ervan en daarop te anticiperen.

² <https://www.acm.nl/nl/publicaties/consultatie-leidraad-voor-het-delen-van-mobiele-netwerken>